

Vergaderjaar 2016–2017

29 538

Zorg en maatschappelijke ondersteuning

Nr. 232

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 31 januari 2017

Uw Kamer heeft mij – met de motie Van Dijk en Potters – gevraagd te onderzoeken of de facturatie van de eigen bijdrage aan Wmo-cliënten kan worden versneld.¹ Met uw Kamer ben ik van mening dat Wmo-cliënten geen hinder mogen ondervinden van een trage gegevensuitwisseling tussen gemeenten, aanbieders en het CAK. Om die reden ontvangt u van mij met deze brief het voorstel om de aanlever- en vaststellingstermijnen aan te scherpen in de regelgeving en de afspraken met het CAK, zodat Wmo-cliënten de factuur voor de bijdrage in de kosten voor maatschappelijke ondersteuning zo spoedig mogelijk ontvangen.

Samenvatting

- Voor het *aanleveren* van cliënt- en zorggegevens door gemeenten (en aanbieders) wordt een termijn van zo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen 28 dagen (na afloop van de zorgperiode) vastgelegd in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015. Het vastleggen van deze termijn is nieuw en draagt bij aan het voorkomen van stapelfacturen.
- De planning voorziet in publicatie van het besluit in het Staatsblad in juli 2017. De beoogde datum van inwerkingtreding is 1 januari 2019.
- Gemeenten kunnen met deze kennis de nieuwe termijnen vanaf nu verwerken in de contracten die ze met zorgaanbieders zullen aangaan en de bedrijfsvoering hierop inrichten.
- Als opdrachtgever spreek ik met het CAK af dat de *vaststellingstermijn* wordt gemaximeerd op gemiddeld 62 dagen voor *nieuwe* cliënten na ontvangst van de cliënt- en zorggegevens.
- De totale verwerkingstermijn wordt met deze maatregelen voor *nieuwe* cliënten teruggebracht tot gemiddeld uiterlijk 90 dagen (na afloop van de zorgperiode).
- Voor *bestaande* cliënten verwerkt het CAK de facturen in 20 tot uiterlijk

¹ Kamerstuk 29 538, nr. 209.

- 32 dagen, nadat de cliënt- en zorggegevens bekend zijn bij het CAK. Dit betekent dat *bestaande* Wmo-cliënten bij een tijdige aanlevering van de cliënt- en zorggegevens bij het CAK de reguliere factuur ontvangen binnen 48 tot maximaal 60 dagen, nadat de zorgperiode waarover gefactureerd wordt is afgelopen.

1. Actueel beeld facturatie bijdragen Wmo 2015

In de huidige situatie vraagt het CAK aan gemeenten en aanbieders de cliënt- en zorggegevens uiterlijk binnen 28 dagen (vier weken) na afloop van de betreffende zorgperiode aan te leveren. In de praktijk blijkt dat gemeenten en aanbieders niet voldoen aan deze termijn en de gegevens later aanleveren. Het CAK en VWS hebben daarom in de afgelopen maanden contact gehad met de gemeenten waar forse vertraging is opgetreden en de mogelijkheden besproken om het proces te versnellen. Deze gemeenten hebben inmiddels maatregelen ter verbeteringen gerealiseerd.

Tabel 1. Tijdigheid aanlevering gegevens.

Moment waarop gegevens zijn aangeleverd	Nieuwe Wmo-cliënten	Bestaande Wmo-cliënten
Binnen 28 dagen (vier weken)	56%	72%
Binnen 56 dagen (acht weken)	74%	87%
Binnen 84 dagen (twaalf weken)	82%	94%

De late aanlevering van de cliënt- en zorggegevens leidt tot vertraging in de facturering van de bijdrage aan Wmo-cliënten. Ook worden gegevens onregelmatig aangeleverd. Daardoor worden meer dan twee zorgperiodes met één factuur in rekening gebracht (zogenoemde stapelfacturen). Hoewel het percentage stapelfacturen in de eerste twaalf perioden van het jaar 2016 is gedaald van 11,2 procent naar 9,4 procent, vind ik deze verbetering onvoldoende om af te zien van het aanscherpen van de regelgeving op dit punt.

2. Nieuwe termijnen voor de facturatie van de bijdrage

In de huidige situatie is geen uiterlijke aanlevertermijn opgenomen in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015. Het CAK vraagt gemeenten en aanbieders een termijn te hanteren van uiterlijk 28 dagen (vier weken) na afloop van de zorgperiode, maar deze termijn is niet verplicht. Dit leidt tot verschillen tussen gemeenten. Niet alle gemeenten en aanbieders hebben onderling een aanlevertermijn afgesproken en termijnen die wel zijn afgesproken verschillen in tijdsduur. Dit maakt de uitvoering van de afspraken voor aanbieders onnodig ingewikkeld. Gemeenten handhaven ook niet altijd de afspraken met aanbieders over de aanlevertermijn. Kortom, de uitvoering van de Wmo kan op dit punt duidelijk worden verbeterd.

Dit blijkt ook uit een onderzoek onder gemeenten (respons 248 gemeenten) dat in opdracht van het CAK is uitgevoerd. Een ruime meerderheid van de gemeenten herkent de problematiek van de stapelfacturen en ziet mogelijkheden betere afspraken te maken met aanbieders over het aanleveren van de cliënt- en zorggegevens. Gemeenten stellen als voorwaarde voldoende tijd te krijgen om deze afspraken te maken en deze vast te leggen in nieuwe contracten.

In aanvulling op de uitkomsten van het onderzoek wijst de VNG in dit verband op de noodzakelijke voorbereidingstijd voor gemeenten om de gegevensuitwisseling tussen gemeenten, aanbieders en het CAK beter in te richten.

Ik breng onder uw aandacht dat in het kader van de uitvoeringstoets door de onderzoekers specifiek is onderzocht of een aanlevertermijn van 84 dagen (twaalf weken) haalbaar is voor gemeenten. Dit blijkt het geval te zijn, maar levert vanuit het perspectief van de cliënt onvoldoende tijdwinst op. In de praktijk leveren gemeenten en aanbieders voor 72 procent van de bestaande cliënten en 56 procent van de nieuwe cliënten de gegevens binnen 28 dagen aan bij het CAK. Mijn voorstel is erop gericht deze resultaten te verbeteren en daarom een stap verder te zetten door een redelijke aanlevertermijn *van zo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen 28 dagen* (na afloop van de zorgperiode) in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 vast te leggen.

Het CAK heeft onderzocht dat het eerder aanleveren van de cliënt- en zorggegevens een effectieve bijdrage levert aan het voorkomen van stapelfacturen. Als gemeenten en aanbieders de gegevens binnen 28 dagen aanleveren, kan het CAK de reguliere periodebijdrage voor *bestaande* cliënten (circa 90 procent van het totaal aantal Wmo-clianten) in 20 tot 32 dagen factureren aan de cliënt. De spreiding in de verwerking houdt verband met het feit dat het CAK de circa 420.000 facturen om bedrijfseconomische en logistieke redenen in batches van 50.000 facturen verstuurt. De totale duur van tussen het einde van de zorgperiode en het ontvangen van de factuur door de cliënt bedraagt daarmee 48 tot 60 dagen.

Voor *nieuwe* cliënten (circa 10 procent van het totaal aantal Wmo-clianten) geldt dat het CAK na ontvangst van de cliënt- en zorggegevens door gemeenten en aanbieders de persoons- en inkomensgegevens van de cliënt moet controleren en de gegevens van het huishouden moet opvragen bij de Belastingdienst en de Basisregistratie Personen (BRP). Cliënten ontvangen vervolgens een beschikking met daarop het bedrag dat zij per periode van vier weken maximaal verschuldigd zijn, de maximale periodebijdrage (MPB). Het kost gemiddeld 30 dagen om de maximale periodebijdrage te berekenen en de Wmo-cliant hierover een bericht te sturen. Het opstellen en versturen van de eerste factuur start daarna en kost uiterlijk 32 dagen, net zoals bij bestaande cliënten. Deze stappen verklaren de eenmalig langere doorlooptijd ten opzichte van de reguliere facturatie aan bestaande Wmo-clianten. De termijn waarbinnen de eerste factuur wordt verstuurd aan nieuwe Wmo-clianten bedraagt maximaal 90 dagen.

Voor het kunnen realiseren van de bestuurlijke afspraken met het CAK over de nieuwe vaststellingstermijn, wordt de frequentie van de gegevensuitwisseling tussen het CAK en de Belastingdienst verhoogd van tweewekelijks naar wekelijks. Deze versnelling van de gegevensuitwisseling tussen het CAK en de Belastingdienst wordt dit voorjaar gerealiseerd.

Voor een volledig overzicht van de nieuwe termijnen en de duur van het factureren verwijs ik naar de overzichtstabel in de bijlage bij deze brief.

Het CAK heeft op mijn verzoek onderzocht of het verkorten van de *herzieningstermijn* in het belang van cliënten is. Dit blijkt niet het geval te zijn.

De mogelijkheden tot restitutie van betaalde bijdragen blijven daarom ongewijzigd.

3. Ontwerpbesluit nu in procedure

Met dit voorstel wordt door mij opvolging gegeven aan de door uw Kamer aangenomen motie Van Dijk en Potters. Het ontwerpbesluit dat de nieuwe aanlevertermijn regelt wordt op korte termijn opgesteld. Het CAK, de VNG en de overige ketenpartners worden hierbij betrokken en geraadpleegd. De planning voorziet in publicatie van het besluit in het Staatsblad in juli 2017. De beoogde datum van inwerkingtreding van het besluit is 1 januari 2019.

Ik vind het belangrijk dat de gegevensaanlevering op korte termijn wordt versneld. De aankondiging van de maatregelen in deze brief biedt duidelijkheid aan alle gemeenten en aanbieders. Voor alle cliënten geldt eenzelfde termijn, ongeacht de gemeente waar zij wonen. In ieder nieuw contract tussen een gemeente en een aanbieder kan de aanlevertermijn *spoedig mogelijk en uiterlijk binnen 28 dagen* worden vastgelegd. Gemeenten kunnen hiervoor al gebruik maken van de standaardcontractbepaling die het CAK voor gemeenten heeft opgesteld.

De komende periode overleg ik met de VNG over de realisatie van de nieuwe aanlevertermijn en wat daarvoor nodig is. Het ontwerpbesluit wordt dit voorjaar ter consultatie voorgelegd aan de VNG en de brancheorganisaties voor aanbieders.

Met het CAK bespreek ik dit voorjaar de technische mogelijkheden om de duur van het factureren nog verder te verkorten en de facturering van de eigen bijdrage voor Wmo-cliënten meer klantvriendelijk uit te voeren. Concrete initiatieven op dit punt zijn de Pilot Verbetering Uitwisseling (PVU) en de verkenning naar de mogelijkheden om Wmo-cliënten, die hieraan de voorkeur geven, volgens de systematiek van het energiemodel de eigen bijdrage te factureren.

De uitvoeringstoets van het CAK en de uitkomsten van het onderzoek onder gemeenten zijn als bijlagen bij deze brief opgenomen².

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M.J. van Rijn

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

BIJLAGE

Overzichtstabel duur facturatie Wmo-cliënten.

	Activiteit	Aantal dagen	Totale duur facturatieproces
1.	Duur zorgperiode	28 dagen	
2.	Aanlevertermijn cliënt- en zorggegevens	28 dagen	28 dagen
3.	Totale duur aanleveren cliënt- en zorggegevens		28 dagen
	Eerste factuur nieuwe Wmo-cliënt		
4.	Controleren persoonsgegevens (BRP)	Gemiddeld 9 dagen	9 dagen
5.	Controleren inkomensgegevens (BRI)	Gemiddeld 15 dagen (dit wordt in het voorjaar teruggebracht tot 8 dagen)	17 dagen (9 + 8)
6.	Beschikken maximale periode bijdrage (MPB)	Gemiddeld 13 dagen	30 dagen (17 + 13) Gemiddeld 30 dagen
7.	Facturatie 1 ^e factuur	Gemiddeld 18 dagen	
8.	Factuur verwerken en bezorgen	Gemiddeld 14 dagen	32 dagen (18 + 14)
9.			32 dagen
10.	Totale duur bezorgtijd eerste factuur nieuwe Wmo-cliënt		90 dagen (28 + 30 + 32)
	Reguliere factuur bestaande Wmo-cliënt		
11.	Duur zorgperiode	28 dagen	
12.	Aanlevertermijn cliënt- en zorggegevens	28 dagen	28 dagen
13.	Facturatie en factuur verwerken en bezorgen	20 tot 32 dagen	20 tot 32 dagen
14.	Totale duur bezorgtijd reguliere factuur bestaande Wmo-cliënt.		48 tot 60 dagen (28 + 20/32)